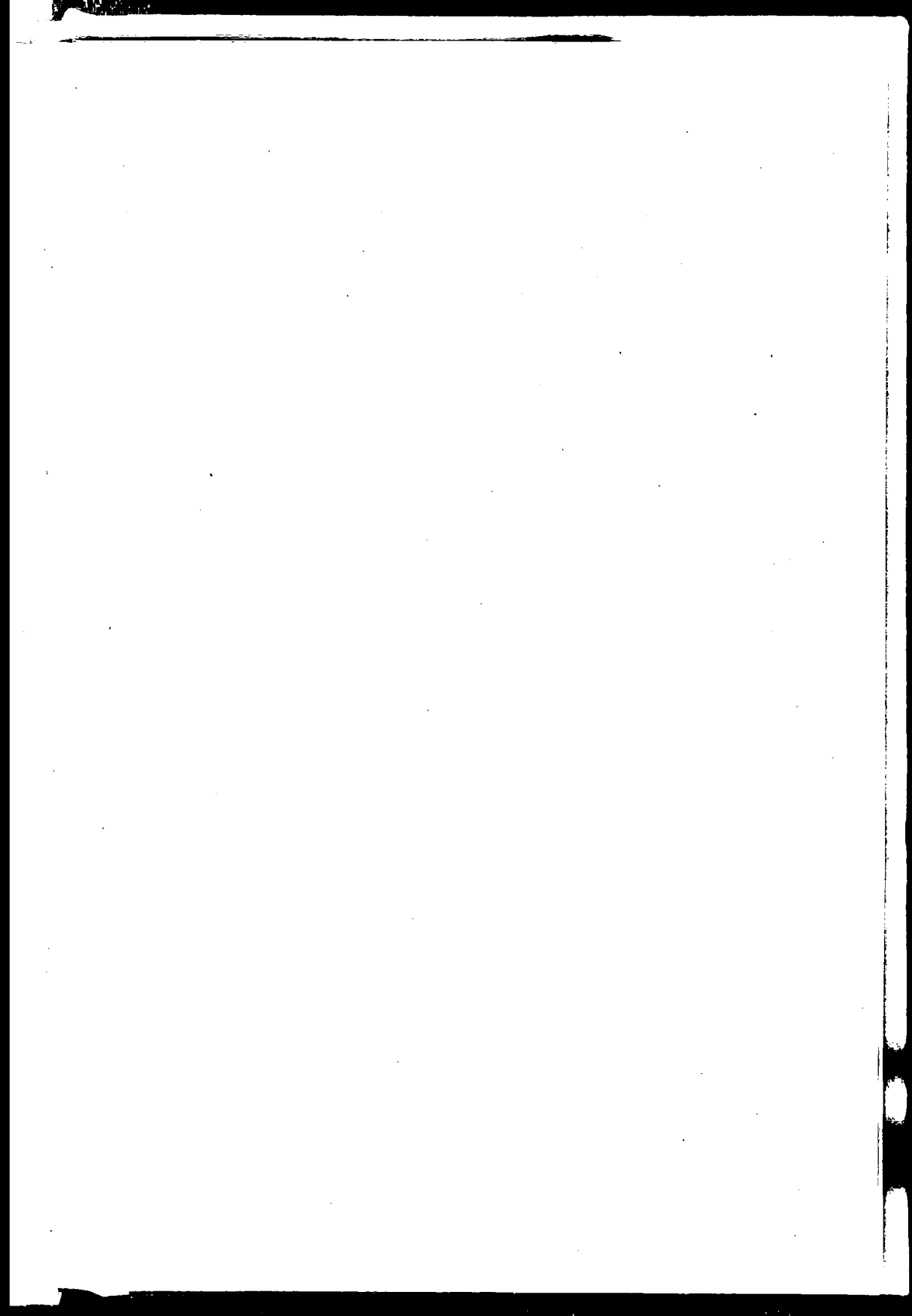

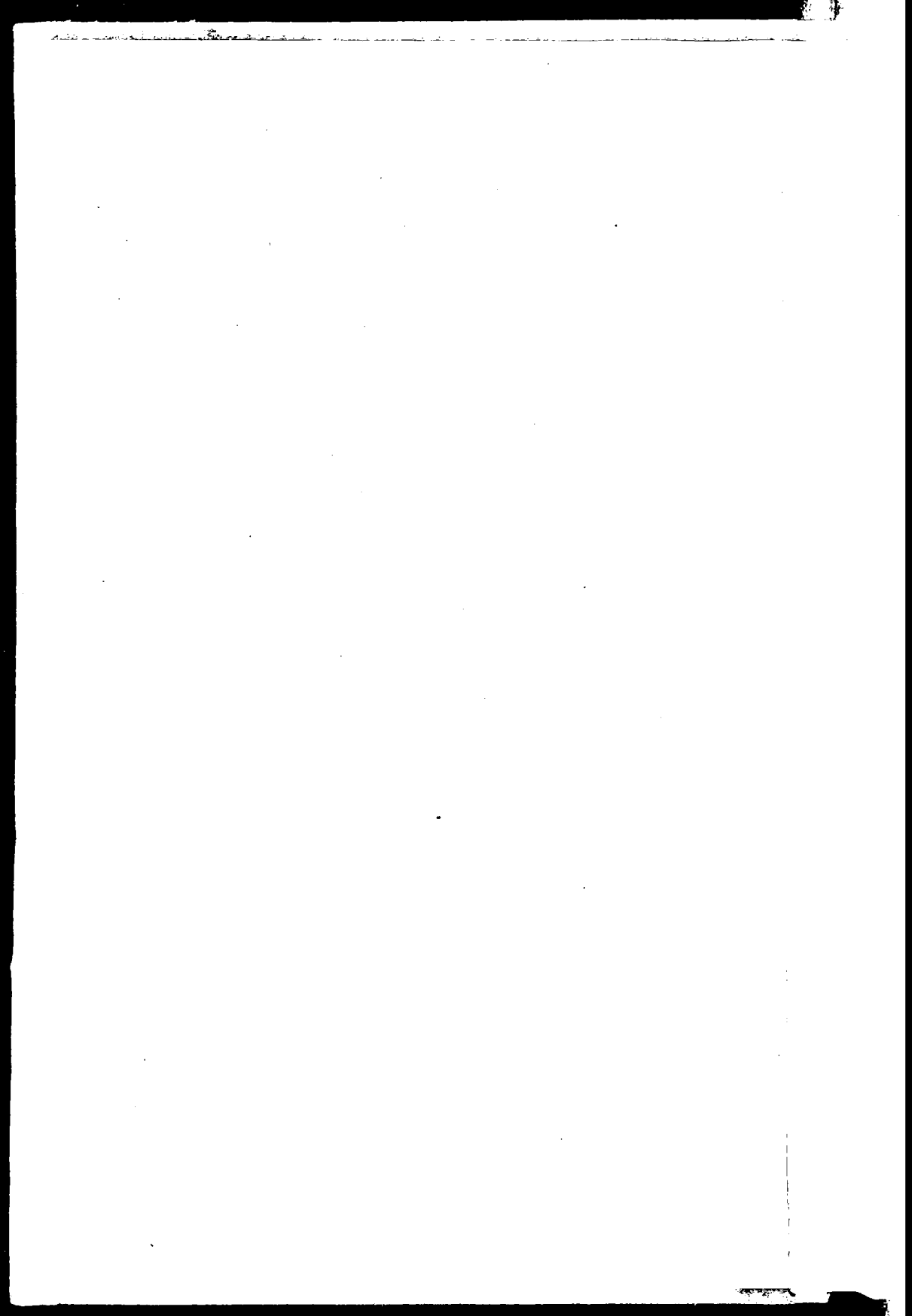
WILLEM E. BLOM

PROCUL
NEGOTIIS

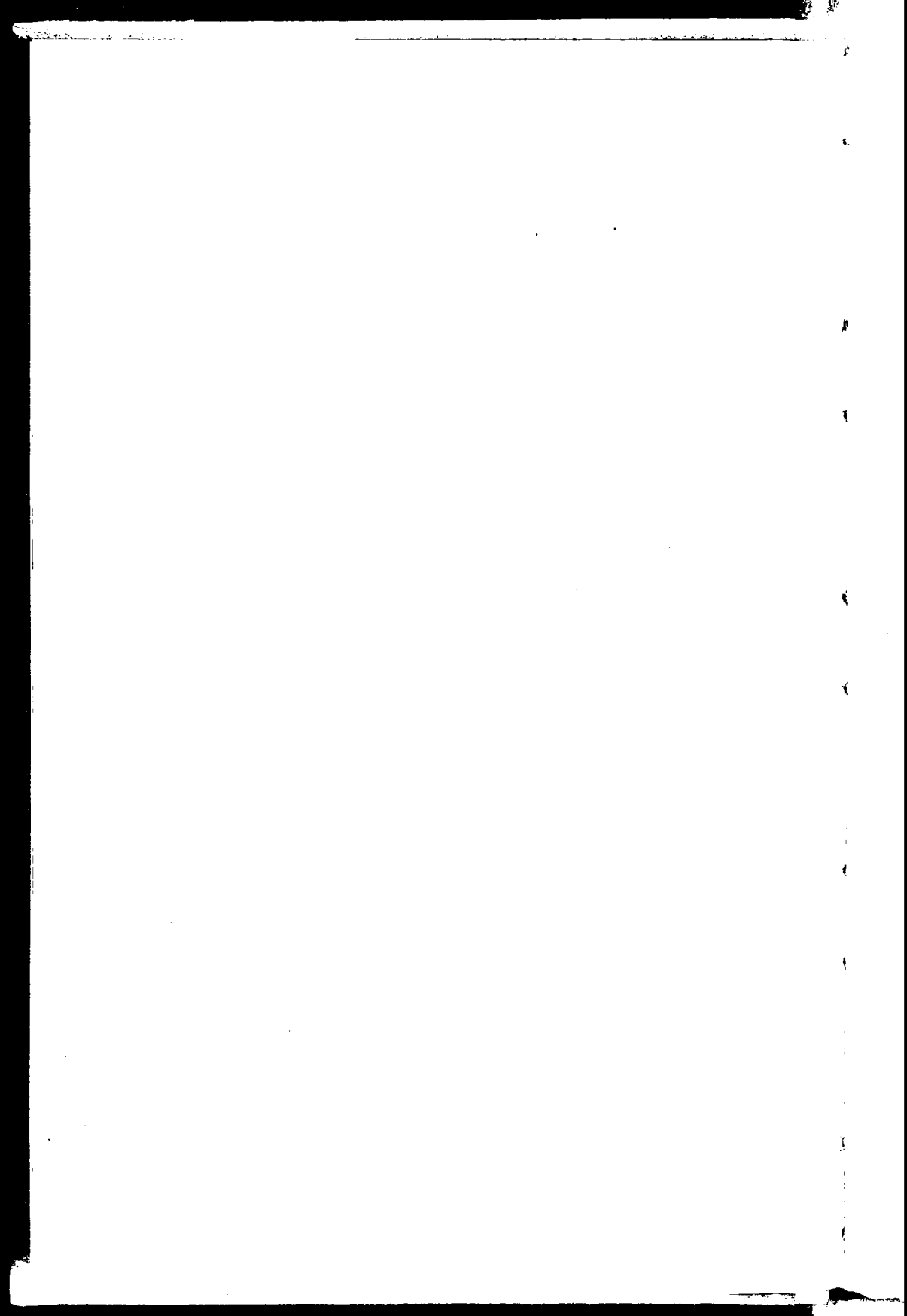
~~Bijz. versl.~~
~~Wetken~~
KMR

DE JONG 92

PROCUL NEGOTIIS

PROCUL
NEGOTIIS

GEDICHTEN

van

Willem E. Blom

1941

UITGEGEVEN DOOR DEN SCHRIJVER
VOOR ZIJN VRIENDEN

40436

1ste bundel: Primula, uitgekomen in 1929
2de bundel: Procul negotiis, uitgekomen in 1941
Gedrukt in een oplaat van 250 ex.

AAN MIJN VRIEND
JAC. VAN HATTUM

MANNEZIEL

*Mijn manneziel is diep ontroerd
Door 't onbegrepen vrouwlijk schoon,
Ik nader tot den reinen troon
Langs paden liefde-overvloerd.*

*Het blauw uws oogs bestraalt als 't blauw
Azuurgewelf mij uit de vert';
Of 'n hemel mij geopend werd
Sta 'k spraakloos stil en peinzend schouw.*

*O ongemeten liefderijk,
Besloten in één oogenaar
Vol liefde tintlend, wonderbaar,
Een ster der hemelen gelijk.*

*Random mij ziende ga ik voort
Verwonderd waar het einden zal,
Daar 't schijnt een eindeloos heelal
Van enkel reinheid, ongestoord.*

*Uw schepping, God, is wonderschoon,
Maar schoon ook zijn die oogen daar,
Waarin ik als in droomen staar
En wenschend mij die plaats ter woon.*

JE NAAM SCHOON MEISJE, KEN IK NIET

Je naam, schoon meisje, ken ik niet;
Toch mocht ik wel, dat in mijn lied
Hij klonk met lieve' en zoeten klank
Meer dan mijn leven, leven lank.

Zoo dacht ik jou een lieven naam
Te maken, liever dan te zaam
De namen, die men meisjes gunt;
Doch zie, ik heb het niet gekund!

Dus noem ik in mijn jeugdig lied
Je naam, dien onbedenkben, niet;
Doch gij, als gij mijn liedren leest,
Weet wel, wie 'k liefheb allermeest.

VERLOREN

Zoo zijt gij mij verloren
ten allen droeven tijd
en zult wel nimmer hooren
het lied, jou toegewijd.
Het lied, dat alle dagen
weerklonk door mijn gemoed
en huppelde op de slagen
van 't bruisend hartebloed.

En blijft je deugd ook blinken
gestadig in mijn zang
en blijft je naam nog klinken
zelfs onder allen drang,
zoo blijft gij toch verloren
mij t' allen droeven tijd
en zult wel nimmer hooren
het lied, jou toegewijd.

SCHEIDING

O meisjelief, o meisjelief,
Hoe zoet is je behagen.
Naar mijn belieF, naar mijn belieF
zijt gij te lief, ja veel te lief,
dan dat ik 't kan verdragen.

Hoe schoon en rein, hoe schoon en rein
zijn jouw beminde trekken.
Hoe kan het zijn, hoe kan het zijn!
Ze zijn zoo fijn, ja veel te rein
met kussen te bevlekker.

Welk donkerblauw, welk donkerblauw
daar tintlend in jouw oogen!
O sluit ze gauw, o sluit ze gauw,
voordat 't berouw, het droef berouw
ons open beide de oogen.

Dan maar 't verdriet, het zielsverdriet
van jou te moeten scheiden.
Ik zing een lied, een droevig lied.
Ach, nu nog niet, neen nu nog niet,
ik zou te veel dan lijden.

Nog ééne keer, slechts ééne keer
mij in je schoon vermeien.
Maar dan niet meer; neen, dan niet weer;
dan weer terug naar 't droevig meer
waar strand en golven schreien.

WAT HEEFT JE VERDRIET?

*H*oe zijn je pralende
lokken beschâuwd
en waarom je stralende
oogen bedauwd?
Wat is 't, dat je griede,
wat heeft je verdriet;
hoort gij dan mijn liefde
in 't liedeké niet?

Waarom is je hangerig
lipje zoo bleek
en waarom je zangerig
mondje van streek?
Heeft schroom je bekropen
voor d'eindlijken stond,
dat traantjes dus loopen
langs wangen en mond?

Ach, veeg jij het vlietende
traantje maar droog,
dat aan je verschietende
oogen ontvloog!
Ik zal voor je zingen
een zwierigen zang
en dwingen en dringen
een kus op je wang.

En 'k geef je veel geurende
bloemekens mee;
dan is weer je treurende
hartje tevree.
Dan vlecht ik weer kransen
in 't goud van je haar
en gaan wij weer dansen,
een jubelend paar!

NIEUW GELUK

*M*ocht ik je stem weer hooren
Zoo nieuw, zoo onverwacht,
Zoo schoon als nooit te voren
Bij starrenhemelpracht!

Mijn hart is vol verlangen
Naar jouw genegenheên,
Mijn ziele vol van zangen
Voor jou, voor jou alléén.

Ik laat ze alle vloeien
En dansen, rij aan rij;
Zie, hoe ze alle gloeien
Van liefdes keergetij.

Ze hebben menigkeeren
En lang genoeg gerouwd,
Dat jij niet wederkeeren
En niet beminnen woudt.

Maar nu ben je gekomen
Met liefde, lente en licht;
Een fee uit schoone droomen
Met englenaangezicht!

GIJ KWAAMT

Gij kwaamt mijn donkren nacht verlichten
Na onvergeten liefdeleed.
Maar voor dien gloed moest d'oude zwichten,
'k Riep tot mijn hart: vergeef, vergeet!

Thans treed 'k je met mijn liefde tegen,
Versmaad een ware liefde niet.
Z'is meerder dan alle aardsche zegen.
't Geluk wijlt, waar haar staf gebiedt.

Ik ken je lang, ik zag de rozen
Ontbloeien op je zoeten wang
Met zacht, met overheerlijk blozen.
Was 't levens-, was het minnedrang?

Maar ach, wat al vergeefsche vragen,
Wees stil, mijn hart, mijn barstend hart!
Straks komt de vloed om 't weg te vagen
En van een droom blijft diepe smart.

ODEUR

Voor Mieke

Heb dank, ja menig duizendmalen,
Voor 't geurig vocht, dat gij royaal
Deedt op mijn zakdoek nederdalen;
Heb dank, ja menig duizendmaal!

Heb dank; en menig duizendmalen
Hoop ik, aan d'overkant der Waal
Je zooveel goedheid te betalen,
Heb dank, ja menig duizendmaal!

Heb dank; want menig duizendmalen
Viel op mijn hart één zelfde kwaal;
Die druppels heelden al mijn kwalen,
Heb dank, ja menig duizendmaal!

Heb dank, die enkle druppeltalen
Doorgeurden heel mijns harten zaal
En wellust werd mij 't ademhalen;
Heb dank, ja menig duizendmaal!

AVOND

Het wordt zoo duister nu en stil;
Niets hoor ik meer van 't stadsgewoel,
De kamer is zoo koud en kil,
Ik huiver van een vreemd gevoel.

Trage gedachten komen aan,
Die anders zweven diep beneên;
Ze zoeken mij, ik laat ze gaan,
Want 'k ben alléén, ik ben alléén.

Nu d'avond grauwt denk ik hieraan
En 't hecht zich klemmend aan mij vast:
De grijsheid komt, het water wast,
En straks zal ook mijn hulk omslaan.

Wie geeft ons, Heer, den waren troost
Na afgelegden lijdensweg
Door 's levens leed en heg en steg
Aan wie tot rusten eindlijk poost?

Gij, Gij geeft 's levens vreugde en vreê
Bij 't breken van den wandelstaf,
Als 't leven zelf geen leven gaf,
Toch aan den armsten zondaar meê;

En dát is dan, o Levensvorst,
Uw schoonst' triomf, dat dóór den dood
Heenslaat godlijke liefde groot
Haar eeuwge vlam in menschenborst!

DE LENTE

De lente komt, de vreugd komt mee,
De zon klimt hooger op haar baan,
Het landschap trekt zijn feestkleed aan
En glimlacht uit een bloemenzee.

De nacht wordt kort, de dag wordt lang,
En milder straalt mij 's hemels licht,
En blijder gloeit mijn aangezicht,
En hooger stijgt mijn jonge zang!

Mij trekt het rustig morgenuur.
Ik schud mij uit den matten vaak
Te zien der zonne morgenwaak,
Wanneer zij rijst in wordingsvuur.

Dan staart bewonderend mijn oog
Naar zooveel glans en majesteit,
Opvlammende uit de donkerheid
Van d' oosterhemelmorgenboog.

Zóó daagde 't vrouwlijk ideaal
In jou, voor mijn verlangend hart,
Hoog opgegaan uit nachtelijk zwart
In zon-gelijke pracht en praal.

Méer dan de schoonste zonnegang,
Dien 'k ooit zag opgaan uit den schoot
Der heemlen, lieflijk, rein en groot,
Waart gij. O, blijf het levenslang!

NA 'S WINTERS BITTRE VLAGEN

Na 's winters bittre vlagen
Ontvang ik nu het zoet
Van Lente's lief behagen,
Dat zinkt in mijn gemoed.
Zij doet haar hoornen open
En met een overvloed
Komt zij mijn voorhoofd doopen
Van bloemengeur en -gloed.

Hoe dansen mij de beken,
Hoe glanst mij haag en wei!
Waar is de smart geweken?
Ik ben zoo vrij en blij.
Ik haal met welbehagen
De duizend geuren in
Van bloemekens, die dragen
De kleuren van de min.

Zij wandelt over knopjes
En in den zonneglans
Vlecht zij van regendropjes
Een diamanten krans.
Dien schikt zij om heur gouden
En sierlijk golvend haar,
En als een beeld der Ouden
Staat lieve Lente daar.

Daar zweeft zij langs de weiden
En elke diamant,
Dien zij in 't gras laat glijden
Ontluikt tot bloem terstond.
Veel teedre madeliefjes,
Gedrenkt met morgendauw,
Die kleine hartediefjes
Van iedre schoone vrouw.

Dan wijlt zij in de wouden
En heel het vog'lenkoor
Komt haar gezelschap houden
En zingt haar liedren voor.
En onder 't tierelieren
Ontplooit zich iedre knop
En waar haar lokken zwieren
Spruit 't nieuwe leven op.

Ginds ijlt zij langs de stroomen
En, als een voorhoofd, zwaar
Van overschoone droomen,
Zoo rimpelt iedre baar.
Of toovermacht het dede
En zonder dat zij 't weet,
Sleept zij de golfjes mede
Met haar doorluchtig kleed.

Er volgt een bont geleide
Van vlinders in haar spoor,
En toovert langs de heide
Heur kleurenspeel haar voor.
Des hemels vrije winden
Omruischen haar gelaat
Als smekende beminden,
Wier hart van liefde slaat.

Maar, moede van het strooien
Langs bosch, rivier en wei,
Ontspannen zich de plooiën
Van hare bruidskleedij.
In neevlen smelt zij henen
En eer men recht het weet
Is Zomer al verschenen
In 't gloeiend zonnekleed.

PAUL'S ONTWAKEN

O zoeker naar een wereld buiten deze;
Hoe lang hebt gij gezocht en niet gevonden;
Hoe lang hebt gij gezocht met angst en vreeze
En hart, doorboord met ware wanhoopswonden!

Nu gij in spannende aandacht af ziet spelen
's Levens tragedie bij zoons lijdenssponde
Gaan al die wonden één voor één zich heelen,
Want, meent ge, 's levens raadsel is gevonden.

Uw zoons teer wezen steeg in vol bewustzijn
Naar wereld, waar gij hem nog niet kunt volgen;
Maar ééns zal hij weer teer door u gekust zijn
Als ook uw hulk in hoogzee wordt verzvolgen.

Gij staart hem na in stil ontroerd vereeren,
Zijn bijzijn voelt g' al ziet gij ook geen vormen;
Het lichaam moge in 't graf tot stof verteren,
De ziel is onaantastbaar voor de wormen;

Zij heeft zich zelf een levenskleed geweven,
Niet van deze aarde, maar van hooger orde.
En uit den wanhoopsoceaan van 't leven
Is deze zoon uw Vuurtoren geworden,

Uw middelaar, die u het pad zal wijzen,
Waar gij zoo lang naar zocht zonder te vinden.
O waarheidszoeker, zal nooit twijfel rijzen,
Of dit een leiden is van blind' en blinde?

Is dan uw zoon, een kind in geest en jaren,
Een zooveel beter borg voor geestesvonden
Dan Hij, Die norsche Dood en helsche scharen
Door god'lijk' lijdensmacht heeft overwonnen?

Keer tot uzelf en laat uw trotsche denken
Eens voor *die* godsmanifestatie buigen;
Dat zal uw hart een waren troostgrond schenken
En in volmaakter Midd'laar u doen juichen!

NA TWAALF EN 'N HALF JAAR

Voor Stien en Biem

Gij hebt elkander lang geleên gevonden
In 't uur toen zacht het lied der liefde klonk,
Uw beider oog van blijde vreugde blonk,
Uw harten zich verklankten door uw monden.

En wat de trage menschen niet verstonden,
Het kinderlijk gefluister, licht en lonk
Van lachend' oogen, was de liefdevonk,
Die jaren twaalf en half u hield verbonden.

Doch waar 't een vonk slechts, 't zou zoo lang niet duren.
Neen, levenswijding, levensroeping was 't,
Die pal deed staan, waar bergen, opgetast
Van moeilijkeên, u dreigden in te muren.
O liefde, saâmgevoegd met heiligen plicht,
Gij hebt wat grootsch, wat godlijks uitgericht!

DE VLIEGENDE HOLLANDER

Bij de eerste „Uiver“-vlucht naar Indië

Vroeger sneed hij dreigend
met volle zeilen
in storm en wind
door d'oceaan.
Thans zien wij hem
door 't luchtruim ijlen
om alle wereld-
records te slaan.
Vroeger was hij 't, die
de zeeliën plaagde
met 'n voorgevoel
van verderf en dood;
Nu radio-spreken ze
met den onverzaagde
en leven mee met
den „Uiver“-piloot.

DAGERAAD

Ik leg mij neer op pasbedauwde weiden,
Een morgenwind ruischt over 't golvend veld.
Hier wil 'k de komst der gouden zon verbeiden,
Waarvan een rosse gloed de naadring reeds voorspelt.

'k Staar peinzend naar het stilontluikend Oosten,
Waar 't alles tintelt in een lieflijk licht.
Wanneer uw *weerschijn* 't hart zóó zoet kan troosten,
hoe zult, g' o Zon, 't dan doen met uw *onthuld* gezicht?

EEN KLEINE SONNETTEN-CYCLUS

DE ZEVEN WILGEN

gedicht op het buitengoed van dien naam,
van den Heer en Mevrouw J. C. BIJL-VAN RIJNSHOEVEN
te Bergen aan Zee

EERSTE AANBLIK

Van uit mijn hooge raampje schouw
'k ver over velden weg, en tuinen
en over groene boomenkruinen,
die glimmen van den morgendauw.

Een frissche wind waait van de zee;
ik zie hem, golvend over boomen
en weiden, naar mij toegekomen,
en 'k vul er ruim mijn longen meê.

Ver weg een slanke vogel streek,
die, z'n twee pooten als een ravel
naslepend, klepprend met zijn snavel,
op wacht nu staat bij gindsche beek;

waar, met hun schuingetrokken kop,
de Zeven Wilgen 't licht begroeten,
doch aan den Westkant boeten moeten
met kalen tak en dorren knop.

Vóór mij de tuin, met mos beplant!
Rood liggen tusschen groene blâren
de aardbeivruchten m'aan te staren,
en wachten op plukkende hand.

De eerste roode bessentros
hangt schalks te beng'len tusschen 't loover,
terwijl nog al haar zusters, poover,
Reikhalzen naar den rijpheidsblos.

Het neergemaaide hooge gras
Ligt uitgespreid in lange rijen,
waarin de vogels zich vermei'en,
pikkend het zaad, dat er in was.

Aan bergjes wordt het saamgeharkt
en hoog op wagen opgeladen;
dat zijn de prachtige voorraden,
bestemd ten verkoop voor de markt.

Jan's molentje is flink op dreef,
het draait met alle winden mede.
Dat Jantje zelf dit nimmer dede,
is d'in'ge wensch van die dit schreef.

DE ZEVEN WILGEN

Een landlijk huis, een tuin, een veld,
de zon, de bloemen en de boomen,
't is alles plots tot mij gekomen
als hadde 'n droom mijn brein ontsteld.

Loom wieglen ginds de wilgeboomen
hun kruinen; zeven, welgeteld;
en, aan woon's vóórgevel vermeld,
weet 'k heel gewis nu, niet te droomen.

O veilge reê van stilt' en vrede,
waar zorg niet kwelt, rumoer niet stoort!
Een rust deelt zich mijn ziele mede,
die wonderbarelijk bekoort.
En diep rijst uit mijn hart de bede:
Gun, Heer, die óók 't geliefd gezin,
aan wie dit plekje hoort!

DE WEKKER OP HALF ZEVEN

Nu moet mijn vriend 's morgens heel vroeg op stap,
terug naar stad, waar hem zijn zaken wachten.
Ik zelf ben in het opstaan nogal slap
en aan 't ontbijt ben 'k meestal niet vóór achten.

Die mij uit dit dilemma redt, is knap!
Een oude wekker zonder bel! . . . Gedachten
gaan snel; 'k grijp toe met handen rap,
wind 'm op . . . hij rammelt luid. Wel, alle machten!

„Beatus qui procul negotiis” . . .¹⁾
Nu buiten eerst bemerk ik met verbazen,
hoe wáár die Horatiaansche regel is.
Niets heerlijker, dan buiten uit te blazen
van 's levens daaglijksche vermoeyenis!

Van morgen ging de oude wekker razen;
'k keek op mijn klok : half zeven was 't precies.

¹⁾ Gelukkig hij, die verre van de zakenbeslommingen, etc.

DE KOEKOEK

Een laatste laaie gloed glimt nog ten West
En geen geluid hoor 'k nu meer, van wat leeft.
Bij wijlen slechts een late vogel zweeft
Met tragen wiekslag naar het koest'rend nest.

Nu, naar mijn zin, is d'avond op z'n best.
Terwijl m'alzijds een diepe stilte omgeeft,
Is 't of de slaap zachtkens omvademd heeft
Van mijn bewustzijn d'allerlaatste rest.

Maar neen, eensklaps hoor ik een ver geluid.
Ik richt mij rekkend' op en spits mijn ooren
Naar wat het nachtelijk zwijgen kwam verstoren.
Opnieuw 't geluid . . . daar ginds een koekoek fluit,
En . . . vlak bij mij doet zich een andre hooren:
„Koekoek” klinkt 't heen en weer, helder en luid.

HET OUDE ORGEL

*H*oe blank nu d'avond is; de volle maan
die door haar helder schijnend licht de dieven
doet beven, komt de kamer mild gerieven
met zachten glans; het kunstlicht is niet aan.

In 't hoekje van de kamer zie ik staan
't zwart orgel mijns vriends moeder, die zacht-lieve,
welks tonen eertijds onze zielen hieven
in reine sfeer. Dit is, helaas, gedaan!

Ik hoor het saâmspel nog; 'k hoor óók het zingen,
mevrouws lief orgelspel hoor ik het meest.
Hoe wonderlijk is 't toch, dat zulke dingen
zóó helder kunnen staan voor onzen geest!
Maar 't zijn helaas slechts jeugdherinneringen,
als ware, al wat was, vergeefs geweest.

DE VUURPIJL-BLOEM

Zoals een vuurpijl: rekke-tekke-tek!
plots al de hemelhooge nachteluchten
ontgloeien doet, zoodat je zegt: wat gek,
als 't niet zoo mooi was, zou je ervoor duchten.

Zóó schiet deez' pijlbloem haar chevron-stek
naar boven, naar de witte wolkenvluchten
en staat daar zoo parmantig en zoo kek
haar spitse neus te boren door de luchten.

Zij doet haar wijden mantel, als een kap
veelkleurig, en toch regelmatig, pralen.
Het is, alsof daar binnenin haar sap
als olie brandt, en vuurgloed uit doet stralen.
Verwonderd doe ik nader nog een stap
om al die schoonheid naar mij toe te halen.

DE PAPAVER

*H*oe zenuwsterkend is de morgenstond!
Ik schouw van uit mijn venster naar beneden
En kijk een roode vuurbloem, opgetreden
In éénen nacht, in haar wijd-oopenen mond.

't Zijn de papaverbloemen. Als gebeden
Geopend naar het koep'lend hemelrond,
Rijzen zij op en doen Gods glorie kond,
Den schepper prijzend in het heuchlijk heden.

Hoe prachtig vouwen zij heur bolle bladen,
Al zwellend, uit. Zooals een gouden tor
De vleugels, die vol rimp'le kreukels zaten,
Al zwevend gladvliegt onder blij gesnor,
Zoo mijn papavers, nu z'in 't zonlicht baden,
Strekken heur bladren glad, eerst dof en dor.

DE KAPEL

Twee kleine driehoekjes, te zaâm een ruit,
Bezaaid met goude' en roode en zwarte kleuren
Die 't ranke lijfje langs de bloemen beuren,
Waaruit het spelende den nektar buit;

Erheen gelokt door balsemende geuren:
Zoo ziet mijn teeder vlindertjen er uit!
Daar zweeft het nu, een waar mystiek gebeuren
En 'k vraag mij af, wat dát toch wel beduidt.

Kon 't profetie soms zijn van 't menschlijk leven?
Een ziel, die hier als made worst'lend strijdt,
Maar eenmaal, aan dit aardsch gekruip ontheven,
Zal wieken langs de hemelsche landouwen
Om smetteloos haar schoonheden t'ontvouwen
In 't godlijk licht van 's hemels heerlijkheid?

HET STRAND

Een vlak, wriemlend van water en van menschen,
Waar 'n strekkend strand en breede duinrij is.
Wat kan mijn steedsche hart nog beter wenschen;
In deze zeelucht voel 'k mij blij en frisch!

'k Zie groot en klein hier in het zeenat plenzen,
Ze spelen bal of duiken als een visch.
Wat ook een heerlijk lichaam deed verflenzen
In mufte stad, 'tvindt hier herrijzenis.

De zee, vol koppen schuim, hoor 'k al maar tusschen
't Rumoer der stemmen door; één forsche toon.
Haar wulps-omvademde golven kussen
De badbont-blanke menschenlijven schoon.
Hier in de zee, zonder armzaal'ge kleeren,
Zijn alle menschen dames ende heeren!

DE BREMSTRIJK

Wat is er met jou, bremstruikje', aan de hand?
Ik zie steeds meer je poover kruintje dalen.
Je kunt in dezen grond geen adem halen
En straks verlies je óók nog je verstand.

Had niet een hoog vereerde vrouwenhand
Je uit je eigen boschgrond wezen halen,
Zoowaar, ik zou op die behandeling smalen;
Want ach, wie tiert er buiten eigen land?

Nu zullen wij je nog eens flink bemesten,
En op mevrouw niet langer meer geknord.
Je krijgt gewis van haar het allerbeste
En wordt met dubble weldaân overstort.
Misschien, dat je dan nog ten allerleste
Door al die zorg een mooie bremstruik wordt.

INHOUD

	Blz.
Manneziel	5
Je naam, schoon meisje	6
Verloren	7
Scheiding	8
Wat heeft je verdriet	10
Nieuw geluk	12
Gij kwaamt	13
Odeur	14
Avond	15
De lente komt	17
Na 's winters bittere vlagen	19
Paul's ontwaken	22
Na twaalf en 'n half jaar	24
De vliegende Hollander	25
Dageraad	26
Kleine sonnetten-cyclus	27
Eerste aanblik	28
De zeven wilgen	30
De wekker op half zeven	31
De koekoek	32
Het oude orgel	33
De vuurpijl-bloem	34
De papaver	35
De kapel	36
Het strand	37
De bremstruik	38

